

ERGENS IN EEN UITHOEK VAN HET ROMEINSE RIJK, AAN DE OEVER VAN EEN ONBEDUIDENDE RIVIER, IS EEN BONT GEZELSCHAP VERZAMELD. ZE KIJKEN TOE NAAR HET TAFEREEL DAT ZICH IN DE RIVIER AFspeelt. DAAR STAAT DE NOGAL EXCENTRIEKE PROFEET JOHANNES, DIE

EEN TAMELIJK ONGEPOLIJSTE BOODSCHAP VAN BEKERING PREDIKT. JE MOEST WEL ‘OVER JEZELF HEENSTAPPEN’ OM JE HIERMEE IN HET BIJZIJN VAN ALLE MENSEN TE ASSOCIËREN, EN DAT IS PRECIËS WAT DEZE MENSEN DEDEN. MAAR PLOTSELING GEBEURT ER IETS BUITENGEWOONS. ÉÉN

ZOONSCHAP EN autoriteit

• door Peter van Beugen

VAN DE DOPELINGEN KOMT OP UIT HET WATER EN DE GEEST DAALT IN DE GE-
DAANTE VAN EEN DUIF NEER UIT DE HE-
MEL EN BLIJFT OP HEM ZITTEN. NOG
MEER DAN DAT, DE HEMELN WORDEN
GEOPEND EN ER KLINT EEN STEM: 'DEZE
IS MIJN ZOON IN WIE IK WELBEHAGEN

HEB GEVONDEN'. DE HELE WERELD KON
HET NU WETEN. DE VADER HEEFT PUBLIEK
GEMAAKT DAT DÉZE ZIJN ZOON IS EN
DAARMEE DE ENIGE WETTELIJKE VERTE-
GENWOORDIGER VAN HET GEZAG VAN DE
HEMEL OP AARDE.

De geest van zonschap

Ik verplaats nu onze aandacht naar een uitspraak van de apostel Paulus (Rom.8.13), nl. dat God 'de Geest van zonschap in onze harten heeft uitgestort waardoor wij roepen 'Abba, Vader'. Het woord dat omwille van de leesbaarheid met 'zonschap' wordt vertaald betekent eigenlijk 'adoptie'. Als Westerse lezers vormen wij ons bij het woord adoptie echter aan ander beeld dan de directe lezers van Paulus' brief. In onze maatschappij worden kinderen soms geadopteerd vanuit de ouderwens van een echtpaar dat geen kinderen heeft. In andere gevallen wordt een kind geadopteerd dat in een achterstandspositie leeft, bijvoorbeeld door gebrek aan eerste levensbehoeften, ouderlijke zorg, kans op werk en een menswaardig bestaan. Anders gezegd: welgestelde mensen ontfermen zich uit bewogenheid over een 'zelig' kind, om het in hun gezin op te nemen.

Powerful sons were adopted

Michael Peppard beschrijft o.a. in zijn artikel '*Powerful sons were adopted*' dat dit niet de leidende gedachte is in dit vers. Adoptie gebeurde in de Romeinse wereld in de eerste plaats niet om kleine kinderen in een gezin op te nemen. Het waren veelal (jong)volwassenen, en dan met name personen uit naaste kring en uit de hogere lagen van de bevolking, die in een aanzienlijke familie als zonen werden aangenomen, en dat niet in de laatste plaats in keizerlijke kringen. Zo was Octavianus, later bekend als Caesar Augustus, een aangenomen zoon van Julius Caesar. En na hem zouden velen volgen die als aangenomen zoon de plaats en functie van de keizer zouden overnemen: Trajanus, Hadrianus, Nero, Marcus Aurelius, om er maar een paar te noemen, waren allemaal geadopteerde zonen en het is precies deze technische, juridische term die Paulus hanteert als hij zegt dat wij aangenomen zonen van God zijn.

Erven en heersen

Aan de procedure van adoptie kleefden een aantal consequenties. De wettelijke banden met het oorspronkelijke ouderlijk huis werden verbroken, waardoor het kind (ik gebruik nu gemakshalve deze term hoewel het geen kleine kinderen betreft) geen aanspraak meer kon maken op hun erfenis, maar waardoor ook tevens eventuele schulden kwamen te vervallen. De keerzijde hiervan was dat het kind in het nieuwe huis de volwaardige positie van een zoon aannam. Het doel van de adoptie was veelal tweeledig, namelijk dat aangenomen kind zou erven wat

zijn nieuwe vader hem naliet, maar ten tweede en net zo belangrijk: dat hij de maatschappelijke functie als heerser over goederen en over publieke ambten zou overnemen. In hooggeplaatste – en met name keizerlijke – kringen werd deze adoptie natuurlijk niet stilzwijgend voltrokken. De gebeurtenis werd publiek gemaakt, bijvoorbeeld met een feestelijke processie waarvan vooraanstaande gasten getuigen waren, door het slaan van munten, het uitvaardigen van oorkonden of de wijding van een standbeeld. In het geval van de keizer werd de aangenomen zoon onder het vaandel van de adelaar geplaatst. Om te voorkomen dat er onenigheid ontstond over erfenis of opvolging, of dat het gezag van de opvolger werd betwist, moest iedereen weten aan wie de vader het zonschap had toevertrouwd!

Déze is het

Het is niet ondenkbaar dat we het getuigenis dat de Vader over de Zoon gaf bij zijn doop, en dat 'herhaald' werd op de berg van de verheerlijking, in dit licht mogen zien. Natuurlijk, de Heer Jezus wás door zijn eigen 'komaf' al de Zoon van God. Ongeschapen en ongeboeren, van eeuwigheid één in wezen met de Vader. Dat was Hij al bij zijn komst in de wereld en dat is Hij nooit opgehouden te zijn. Maar de eerste jaren van zijn leven had deze Zoon van de Vader – in alle eerbied gezegd – vrij anoniem doorgebracht. Er was maar een heel beperkte kring mensen die weet had van deze bijzondere Man. Daar kwam nu verandering in. De Vader stelt hem in het midden van de aandacht. Er is geen processie, maar wel een bijzonder gezelschap van mensen, die de waarden van Zijn koninkrijk begrepen. Er was geen Romeins vaandel met een adelaar, wel een duif die neerdaalde en op Hem bleef rusten. Er was geen oorkonde, maar wel een stem uit de hemel die riep: Deze is het!

Jezus' publieke optreden

Vanaf dit moment kon niemand meer betwisten 'wie Hij wel was' dat Hij hier op aarde het koninkrijk van God verkondigde en namens zijn Vader sprak en werken verrichtte. Mocht iemand eraan getwijfeld hebben: de Vader had onomwonden bekendgemaakt dat Deze optrad als de rechtmatige erfgenaam en de autoriteit had om het Koninkrijk van de hemelen hier op aarde aan te kondigen. Het is dan ook direct na deze doop dat Jezus' openbare optreden begint. Nadat Hij de verzoeking in de woestijn heeft doorstaan – waarover later meer – keert Hij terug

naar zijn geboortestad (Luk.4) om aan te kondigen dat de Geest van de Heer op hem rust en dat Hij gekomen is om het aangename jaar van de Heer aan te kondigen. Direct begint Hij te prediken in woorden en tekenen (Matth. 4, Mark.1) wat het domein is waarover de Vader Hem heeft gesteld – het woord ‘kingdom’ is afgeleid van ‘the king’s dominion’- en hoe dit er in Gods gedachten uitziet. Er is één partij die zich hier uit alle macht tegen verzet, namelijk satan en zijn trawanten. Tegenover het Koninkrijk van harmonie, vrede, heelheid, vergeving en genezing stelt hij zijn duistere machten van bedrog, verleiding, verderf, haat en ziekte. De eerste strategie die hij toepast om de verbreiding van dit koninkrijk tegen te gaan, is een op de persoon gerichte aanval uitvoeren op de drager of verkondiger van dit koninkrijk. Had de Vader vanuit de hemel Jezus aangevozen als ‘de Zoon’, satan probeert Hem ten val te brengen door vraagtekens te stellen – waar had hij dat eerder gedaan? – bij de uitspraken van God: ‘als jij Gods Zoon bent’. De Heer Jezus doorstaat deze verzoeking met glans door zich tegen alle listen van de duivel te wapenen met de zekere uitspraken van Gods woord. Onvermoeibaar en op onberispelijke manier heeft de Heer Jezus gepredikt en gewerkt, tot en met zijn dood en opstanding, waardoor Hij de macht van de duisternis heeft verbroken en de rechtmatige basis heeft gelegd om – als Zoon van God én Zoon des Mensen – het koninkrijk in ontvangst te nemen. De bekroning van dit resultaat zal Hij zichtbaar maken als Hij met de wolken terugkomt. Voorafgaand aan zijn hemelvaart heeft Hij zijn discipelen echter aangekondigd dat de Geest die nu op Hém rustte, over hen zou worden uitgestort (Luk.24.49), dat zij in de positie van zonen zouden worden geplaatst (Joh.16.26) en dat zij het werk, dat Hij begonnen is, in deze wereld zouden voortzetten (Joh.20.21).

U bent zonen van God

Geadopteerde zonen maken – zoals gezegd – een ingrijpende verandering van status door:

(1) De oude familiebanden komen te vervallen. Dit is voor ons waar geworden omdat God verklaart dat onze oude mens met al zijn gebreken en tekortkomingen met Christus is gekruisigd en begraven. Wij maken niet langer deel uit van het nageslacht van Adam, de eerste mens, maar van dat van Jezus Christus, de nieuwe mens. De wet die van toepassing is op het oude mensras heeft daarmee voor ons zijn zeggingskracht verloren. Wij staan niet meer onder de wet van zonde en

veroordeling, maar onder die van de Geest van leven in Christus Jezus. Iedere poging om ons te verlagen tot het domein van de zonde berust op een leugen en brengt ons af van onze hoge roeping in Christus om een Geest-gevuld leven te leiden.

(2) Alle oude schulden vervallen. De prijs voor al onze zonden is betaald. De Heer Jezus heeft aan het kruis zowel de schuld als de schaamte en vernedering van onze zonden gedragen. Er is geen andere manier waarop wij daarvan verlost kunnen worden dan doordat Hij het gedragen heeft. Dank u Jezus! Wij hebben de zekerheid dat Hij een volmaakt werk heeft gedaan en ons volkomen vrij heeft gesproken van elke zonde en iedere aanklacht. Iedere herinnering aan zonde of schaamte wist Hij uit en in plaats daarvan richt Hij ons oog op Hem zelf, Christus ons leven.

(3) De aangenomen zoon verkrijgt alle rechten en plichten van een volwaardige zoon van de vader. Soms wrijf je je ogen uit als de betekenis van een vers tot je doordringt, maar Paulus zegt het letterlijk: God heeft zijn Zoon gezonden om hen die onder de wet waren vrij te kopen, opdat wij het recht van zoonschap zouden krijgen, en omdat u zonen bent heeft God Geest van zoonschap in onze harten uitgezonden, waardoor wij roepen Abba, Vader! (Gal.4:4-6).

Dit recht van het zoonschap is onvervreemdbaar en onherroepelijk. God heeft ons aangenomen als zijn zonen! Dit uit zich in de eerste plaats daarin dat wij erfgenamen zijn geworden: erfgenamen van God en medeërfgenamen van Christus (Rom.8:17). Wij delen in de heerschappij van Christus over de schepping, we zijn gemaakt tot koningen en priesters, niet langer alleen als een gunst, maar als een recht dat God ons geschonken heeft in Christus. In Christus is ‘alles van ons’; alles wat wij om ons heen zien is van onze Vader en is ons beloofd als erfenis.

(4) De aangenomen zoon vervult een publieke taak als vertegenwoordiger of opvolger van de Vader. Dit wordt op een volkomen manier zichtbaar als Christus met de zijnen terugkeert, als de zonen van God openbaar worden (Rom.8.19) en de schepping wordt hersteld. Wij zullen dan met of door Hem heersen, over vijf of tien steden (Luk.19.17), engelen oordelen (1Kor.6.3) en bedienaars zijn van de zegen van God over deze aarde (Op.21.24-22-5). Dit zoonschap is echter niet iets wat wij nu als ‘in een winterslaap’ bezitten om straks, bij de wederkomst

van Christus plots te worden geactiveerd. Ook nu al, in een wereld die nog getekend is door verderf en leugen, zijn wij gezonden zoals Jezus Zelf in de wereld was gezonden (Joh.21.21). Ook nu hebben wij een opdracht, ook nu al zijn wij – als enigen in de wereld – zonen van God, dragers van zijn boodschap (Luk.24.47), van zijn heerlijkheid (Joh.17.22), als mensen op wie de ‘Geest van heerlijkheid, en kracht en die van God rust’ (1Petr.4.12), net als destijds bij Jezus!

Bidden...

Ik wil dit laatste punt verduidelijken aan de hand van een aantal voorbeelden. Stel je voor dat op zekere dag een wildvreemde jongeman van 21 jaar bij mij aanbelt met de ‘mededeling’ dat hij een nachtje bij me komt logeren. Dat zou bij mij toch de vraag oproepen waarom deze man *mijn* huis heeft ‘uitverkoren’ om daar een nachtje te slapen en in de tweede plaats op basis waarvan hij meent onaangekondigd bij mijn zijn intrek te kunnen nemen. Deze situatie verandert echter op slag als mijn eigen zoon bij mij de kamer binnenloopt en zegt (of vraagt) dat zijn vriend – in casu dezelfde jongeman dus - een nachtje bij ons komt slapen. De situaties lijken op elkaar, maar met dit éne verschil: dat is de zoon die vrije toegang heeft tot de vader en weet dat de vader naar hem luistert. Dit maakt het verschil voor de jongeman die een nachtje onderdak zoekt in mijn huis. U en ik staan in deze wereld als zonen van de Vader. De Heer Jezus zei tegen zijn discipelen: al wat u de Vader zult vragen in mijn Naam zal ik doen (Joh.14:13), ‘als u in Mij blijft en Ik in u, vraag wat u maar wilt en Ik zal het doen (Joh.15:7), ‘op die dag zult u de vader zelf vragen en de vader zelf zal naar u luisteren’ (Joh.16:23). En daar komen nog eens de beloften bovenop dat de Vader zegt dat Hij ons geeft wat wij Hem bidden (Matth.7.7), en dat wij alles zullen ontvangen wat wij in het gebed gelovig vragen (Matth.21.22). Natuurlijk gelden er, zoals in iedere vader-zoon relatie, kaders en normen voor de dingen die wij vragen en waarvan we vertrouwen dat de Vader ze zonder meer zal doen. Bovendien wordt ons voor bepaalde zaken of omstandigheden de gave van geloof geschonken waardoor wij vol vertrouwen het onmogelijke of onverwachte ‘in ontvangst nemen’ nog voordat we het hebben gezien. Zijn wij mannen en vrouwen van gebed en geloof? Maken wij maximaal gebruik van ons voorrecht als zonen, steken wij hier onze energie en aandacht in, of leven we een beetje ‘beneden onze stand’?

... en gebieden

Wanneer wij voorbede doen, spreken we namens mensen tot de Vader. Het omgekeerde gebeurt ook, namelijk dat wij namens de Vader, of ‘in de naam van Christus’ spreken of werken verrichten jegens mensen, of over een bepaalde situatie. In het leven van de Heer Jezus zelf vinden we voorbeelden te over. Hij *sprak* ‘ik wil, word gereinigd’(Matth. 8:3), Hij *bestrafte* de koorts en die week van Petrus’ schoonmoeder (8:15), Hij *dreef* de geesten uit met een woord (8:16), Hij *bestrafte* de winden en de zee (8:26), Hij *beval* de geest uit te gaan (Mark.9:23), Hij *raakte* hun ogen *aan* en genas hen (Matth. 20:32), Hij legde zijn handen op hem (Mark.8:23), enzovoorts. In plaats van te bidden wordt er gesproken, geproclameerd, bevolen of worden er handelingen verricht. Lezen we verder in het Nieuwe Testament, dan zien we dat anderen de Heer hierin navolgen. De apostelen spreken en werken op gelijke wijze (Hand.3:6, 5:12, 16, 9:34, 9:40, 13:11, 14:3, 14:10, 16:18, 19:8, 20:10, 28:8), de oudsten in de gemeente verrichten een soortgelijke taak (Jak.5:14), toegewijde arbeiders zoals Stephanus (Hand.6:8), Filippus (8:6), Ananias (Hand.9:17), een grote groep niet nader genoemde discipelen (Luk.10:9), een groep gelovigen in de streek van Galatië (Gal.3:5). In de ruimste zin van het woord zegt de Heer Jezus: ‘*wie in Mij gelooft*, de werken die Ik doe zal Hij ook doen, en hij zal grotere doen dan deze’(Joh. 14:12), en ‘*Hen die geloven zullen deze tekenen volgen*: in mijn Naam zullen zij (1) demonen uitdrijven, (2) in nieuwe talen spreken, (3) met hun handen slangen opnemen, (4) iets dodelijks drinken zonder dat het hun schaadt en (5) op zieken de handen leggen en zij zullen genezen’. Last but not least beschrijft Paulus gaven, ook wel werkingen genoemd, die de Geest toedeelt, waaronder een woord van wijsheid, een woord van kennis, werkingen van krachten, genezingen, etc. (1Kor.12:7-11), zowel als openbaringen van de Geest (1Kor.14:30). Als eerste noemen we dus hen die met bijzonder gezag of in bijzondere situaties zijn uitgezonden, maar verdere citaten uit de Bijbel tonen aan dat de werken niet aan één bijzondere groep zijn voorbehouden, maar in principe voor alle gelovigen en in alle tijden gelden. De Heer verbindt daar zelf wel één kenmerk aan, namelijk dat deze werken wel *werken van geloof* zijn.

Verder benadrukt de Heer zelf dat deze tekenen geschieden in zijn naam, dat is op zijn gezag. De relatie tussen gezag en de werken komt treffend tot uiting in de gene-

zing van de knecht van de hoofdman (Matth.8:9). 'Spreek slechts een woord en mijn knecht zal gezond worden, want ook ik ben een man onder gezag...'

Nu is de Heer zelf niet meer in de wereld, maar zijn discipelen zijn hier well - gezonden zoals de Vader Hem gezonden had. Als zonen die de rechtmatige vertegenwoordigers zijn van de Vader en als discipelen die met gedelegeerd gezag en in de Naam van Christus uitgaan. Om in een andere beeldspraak te duiden: het Hoofd is in de hemel. Maar aan een hoofd zitten geen armen en benen, het kan niet handelen en bewegen. Wij zijn Zijn leden, wij zijn Zijn handen en voeten in deze wereld. Hij bestuurt, Hij zendt signalen, maar wij moeten afgestemd zijn op Zijn instructies en de werken uitvoeren die Hij ons opdraagt.

Cultuur van geloof

Zo bezien krijgt zoonschap een bredere strekking dan 'genieten van onze bevoorrechte positie'. Het herinnert ons eraan dat we tot meer geroepen zijn dan 'omhoog te starren' (Hand.1:11). Als aangenomen zonen van de Vader zijn we geroepen tot een taak. Om het nog maar eens met de woorden van Peppard te zeggen: *powerful sons were adopted*. Niet krachtig in onszelf natuurlijk, maar door het gezag van Christus en de kracht van de Heilige Geest. Wanneer

ik een sport heb beoefend die ik normaal niet bedrijf, zeg ik weleens gekscherend: ik voel nu spieren waarvan ik niet eens wist dat ik ze had. Een dergelijke ervaring kan ons gelovigen ook weleens overkomen. Plots blijkt dat er aanspraak wordt gemaakt op geestelijke 'spieren', waarvan wij dachten dat wij die niet meer nodig hadden of zelfs niet (meer) tot onze beschikking hadden. Dit vormt in de eerste plaats een omslag in ons denken, om er vervolgens toe over te gaan om te oefenen hoe wij deze spieren aanwenden, willen wij onze roeping in deze wereld ten volle kunnen uitvoeren. De prediker Andrew Murray schreef meer dan een eeuw geleden al *'de kerk is zo ongewoon aan de werking des Geestes (...)* dat zij ons heeft geleerd het verlies van de gave op rekening te schrijven van de raad Gods in plaats van haar eigen ongelof. Zij moet, met andere woorden een cultuur van berusting en contemplatie omvormen tot een cultuur van verwachting en geloof.

Geestelijk onderricht is niet alleen een zaak van tekst, taal en theologie. Het gaat even goed over gebed, geestelijk strijd en de werking van gaven. Discipel zijn is niet alleen worden wie Jezus is, maar ook doen wat Jezus gedaan heeft. Wij zijn geneigd een hoge achting te hebben voor kennis en geleerdheid, maar gaan soms voorbij aan kunde en geloofsgehoorzaamheid. Discipelschap moet in de praktijk worden getraind. Daarbij horen oefeningen van geloof en vrijmoedigheid om te getuigen. Zonder deze vaardigheden is de kerk een tandeloze tijger.

Het volk dat in deze wereld leeft met een wandel gekenmerkt door heiligheid, geldt deze belofte van de Heer: jullie zullen Mij tot zonen en dochters zijn, zegt de Heer de Almachtige.

Gebruikte literatuur

- Dixon, Suzanne, *The Roman Family*, 1992, John Hopkins University press, Baltimore
- Gardner, Jane F., *Family and Familia in Roman law and Life*, 1998, Oxford University press, Oxford
- Lindsay, Hugh, *Adoption in the Roman World*, 2009, Cambridge University press, Cambridge
- Peppard, Michael, *Powerful sons were adopted*, 2012, www.bibleinterp.com/articles/pep368014.shtml
- Peppard, Michael, *the Son of God in the Roman World*, 2011, Oxford University press, Oxford